

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any I.—TARRAGONA, 17 agost de 1913.—Núm. 6.

Partidisme

L'especialíssima manera de procedir dels qui en aquest país intervenen en la cosa pública, junt amb els defectes de raça, que l'apartament sistemàtic de la governació ha anat exagerant, porta com a conseqüència'l desenrotlló del funest partidisme. Parlem-ne un poc per a anar concretant el nostre criteri i per a que no pugui sorprendre a ningú la nostra actual i futura actuació.

Som, en general, els catalans, gent indisciplinada. Portem cada hu un rei al còs, segons l'expressió corrent. Per això, mentres ens es possible, ens mostrem rebels a tota organització, i quan els fets venen a demostrar-nos, o millor, a exigir-nos, la subjecció a una llei, a un estatut, a una norma col·lectiva, caiem moltes vegades en el defecte contrari. Llavors som legalistes exagerats, esclaus del precepte, mantenedors de l'exclusivisme.

La crítica, o s'exerceix per sistema, i es cosa de no trobar res ben fet, cap acció lloable, cap acte mereixedor d'elogi, o's rebutja en absolut com a contraria a tota conveniència i pertorbadora del serè esparidiment de les idees i de la pràctica dels procediments normals. I així, no pot haver-hi mai termes mitjos. O hem de viure allunyats del contacte amb els demés, fent que suri sempre'l particular criteri, o caiem en la subjecció extremada, convertint els agrupaments d'homes en veritables remats on ningú pot expressar lo que honradament pensa.

Això últim, que es sintètica expressió del partidisme, d'aquesta disciplina d'esclau, que té per norma invariable alabar i sostenir cegament tot lo nostre i rebutjar i combatre tot lo dels altres, hem de procurar extirpar-ho de soca-arrel. Ni lo del camp contrari, per aquest sol fet, ha de mereixe'l nostre despreci, ni'ls actes dels nostres amics i correligionaris, per aquesta sola condició, han de provocar l'aplaudiment incondicional.

Avesem-nos a l'exàmen serè de les qüestions, a la crítica raonada dels actes, al respecte i consideració del criteri agè com a garantia la més ferma de la consideració i del respecte propis. Pensem que ni l'encert ni la bona fè son patrimoni exclusius de un partit i d'una doctrina. Si així ho fem, lograrem que'ls nostres contraris ens escoltin i que'ls nostres amics no's sentin molestats quan, malgrat el natural desig no poguem fer-los objecte d'alabança.

D'altre manera no fariem más que contribuir a l'entronisament d'aquesta plaga social del partidisme, a la que's deuen principalment els mals que pateix actualment Catalunya.

Aclaracions

Algú ha dit que dels elements que integren la nostra «Unió Nacionalista Republicana» n'hi havia algun que no professa les idees republicanes i que dintre l'«Unió» encara no hi estaven acoblats tots els elements nacionalistes republicans de la localitat.

Potser, el qui tals paraules va dir, no está del tot desencertat.

Nosaltres que hi convivim amb els elements de la entitat que integrem, som els qui millor ho podem dir si tots en son de republicans.

En primer lloc, hem de partir de la base de que tots els que figuren en la llista dels socis de la «Unió» accepten el que se'ls califiqui de republicans, i al conformar-s'hi, hem de creure de que no n'hi ha cap de company que sigui anti-republicà.

I en segon lloc, s'ha de tenir en compte que l'entrada i permanència a la nostra entitat,—aixís com a

totes les demés, tinguin el caràcter que vulguin,— no són obligatories, són a voluntat del soci.

Se'ns podrà objectar que molts dels actuals socis ho eren ja de la disolta «Unió Democràtica Nacionalista» i que al constituir-se la nostra «U. N. R.» no s'han volgut separar perque en la mateixa hi segueixen amics seus o perque'l freqüentar el local de la nova entitat, que es el mateix del de la disolta, ha devingut quasi una rutina per a molts.

An aquestes i a quantes objeccions s'ns presentin, nosaltres hem de replicar, que en quant a lo de que si hi havia algun inscrit que no podia ésser republicà, no se'ns citarà un sol dels nostres companys i consocis que'n sia enemic de la forma de govern republicana, perque d'haver-n'hi algun, estèm seguríssims que, per dignitat política, no consentiria que se'l pogués confondre amb els que en aquell cas serien irreductibles enemics en el modo de pensar seu. I si això fos, si algú dels que ens ajuda a la propaganda dels ideals nascuts en el cor del poble i que han d'ésser pera'l profit d'aquest mateix poble, no tingués en estima aquests ideals que defensa, no podria de cap de les maneres seguir al nostre costat i creiem que no hi hauria necessitat d'indicar-li la seva obligació, ja que tots els que integren la nostra «Unió» tenen el criteri suficient per a saber a què deuen atendre's.

En quant a lo que no estan inscrits en la nostra entitat tots els que professen els ideals nacionalistes-republicans, aixís mateix ho creiem, i consti que no ho diem perque la llista dels socis compti amb un nombre migrat d'inscrits, puig, en veritat, es de les més completes de les entitats polítiques tarragonines, per no dir la més nombrosa.

Tots sabem que són molts i molts els qui, tot i covant un ideal que es sagrat per ells, com ho es per nosaltres, no volen pertanyer a cap entitat. I de la mateixa manera que en la nostra entitat hi deixen d'estar inscrits molts que son germans nostres en ideals, en altres entitats passarà lo mateix.

Resumint: consti que a l'U. N. R., si a criteri d'algú no tots els socis son republicans, no n'hi ha ni un sol d'anti-republicà; i que per avui encara no hem lograt aplegar tots els molts i molts companys nostres en ideals que hi ha a Tarragona, amb tot i ésser fant nombrosa la llista dels nostres consocis.

La Conjunció

L'Agrupació socialista de Madrid, séguint l'exemple de moltes altres entitats de diferents indrets d'Espanya i per gran majoria de vots, ha acordat la continuació de la Conjunció republicana-socialista. Sembla que aquest serà en definitiva'l criteri que predominarà, a jutjar per les impresions que's van rebent.

L'acord esmentat ha sigut comentadíssim, essent de notar que'ls qui amb més passió'l combaten, arribant les violencies de llenguatge a l'injúria i a la calúnnia contra determinades personalitats, són els periòdics monàrquics de totes les tendencies i de tots els matços. Conservadors i liberals, carlistes i gent neutra, s'esgargamellen furiosos, com si haguessin rebut la fiblada d'un insecte verinós.

Això sol es ja prou significatiu. Si'ls defensors del règim actual, els qui a la sevaombra viuen, els explotadors de l'inconciència d'Espanya, els qui han portat a l'Estat al desballestament i al descrèdit, llancen els mes terribles anatemes contra la continuació de la Conjunció republicana-socialista, es que la temen, es que veuen en ella un perill, es que regoneixen que es una força que, ben portada i dirigida, pot anorrear-los.

Per aquest mateix motiu també nosaltres, contraris decidits del règim i de les corrupteles que són son natural seguici i conseqüència, es que hem de veure amb simpatia la continuació d'aquest acoblament de forces esquerranes, l'actuació de la qual pot ésser de gran profit per al present i per al pervenir d'Espanya. Fins per instint de conservació es llògic que davant de l'agrupament cada dia mes accentuat dels elements de dreta, els nuclis veritablement lliberals i democràtics s'aprestin a la defensa.

Partidaris som del manteniment de totes les llibertats polítiques conseguides fins avui i de l'implantació de moltes d'altres que gaudeixen ja'ls pobles més progressius de l'Europa i l'América. I si per una i altre cosa es indispensable l'obra de conjunt, disposats hem d'estar a no regatejar en cap moment la cooperació més decidida. Lo contrari seria renegar practicament de les nostres conviccions i renunciar als nostres anhels.

Notes marginals

Una de les coses que més goig ens produí, a l'escoltar la fogosa i brillant peroració de l'Eugeni Noel, al Centre Federal, apart el gust que'ns causa sempre assistir a actes d'aital naturalesa, es el veure que, moltes de les vergonyes apuntades per l'il·lustrat orador, no'ns atanyen a nosaltres, no resen amb nostra manera d'ésser. Catalunya, gosem-nos força en pregonar-ho, es una excepció de l'Espanya retratada per en Noel.

Realment, la causa principal del retràs i la desgracia d'Espanya, es, ha sigut i temem que sia, l'interminable serie de funestes guerres en que ha viscut des que fou creada.

Es de tots sabut que les guerres porten la pèrdua de braços i capitals, i poble que está mancat d'aquests dos elements, es condemnat a la ruina. Si repassem l'història de Catalunya, veurem que ja d'antic el nostre caràcter fou més industrial i comerciant que guerrer. Podem amb gloria esmentar xifres precioses de nostra poixanta exportació a tots els confins del mon civilisat.

L'història que deslligant-se d'Espanya es concreta a Catalunya, ens ensenya que les guerres aquí sostingudes foren en la majoria de casos, en defensa de nostres drets i l'integritat de nostra terra, i això precisament ha sigut un signe característic de nostra força. Cal pensar que avui, que tant sembla debilitar-se'l sentiment de Patria, nostra raça sabria mostrar-se potentia com cap altre, si fos pretingut robar-li sa gloriosa personalitat.

Cert que tinguérem la brava llegió d'almogavars i la dels voluntaris de l'Àfrica, però pensem que un poble fermament actiu i robust, desplega sa activitat en tots els ordes de la vida, i això, no priva de marcar clarament el nostre caràcter més laboriós que bèlic. Per altre part, els catalans no som guerrers, no volem guerres, i no'ns cal esforçar per a fer creure que tota aventura guerrera d'Espanya serà, si no es imprescindible, orfa de l'entusiasme del cor del poble català.

Discrepant quelcom de l'opinió de Noel direm que Catalunya ha sigut feconda en homes gloriosos, i en el terreny de les ciencias, de la política i de les arts hem tingut veritables mundialitats; Balmes, Pí i Margall, Fortuny i tans altres com podríem enumerar, demostren que no tot han sigut Prims i Rogers de Llúria.

I passem de plè a la felix preocupació den Noel; el flamenquisme i les corrides de toros.

Certament que a Catalunya, Astúries, Galícia i

les Vascongades, però sobre tot a Catalunya, a aquest art no compta ab molts prosèlits ni té realment ambient pera fructificar. Exceptuant Barcelona, al reste de Catalunya hi hà molt poques plasses de toros, i d'aquestes s'han de descomptar la de Tarragona que per a honra nostra es convertida en centre de treball, la de Tortosa, que dorm en estat ruïnós i tal volta alguna altre que, ja sia per insuficiència de cabuda, ja per que la comarca on es emplantada doni poc caliu a aitals espectacles, resten tancades la major part de les temporades.

Barcelona, sí; Barcelona compta ab dos grans cercles tauròmaques i se'n projecta un altre; però, pensem que Barcelona acobla prop d'un milió de veïns i que es un centre de població flotant i verament cosmopolita, no essent certament els catalans els únics en assistir-hi, sinó en particular, l'element estranger (el que més ho critica) que es el que li dona el principal element de vida. Nó Barcelona, sinó París i Londres si'ls hi fos permès, lluirien flamantes i espaioses plasses de toros, nó com expressió nadiua del caràcter flamenc del poble parisién o londinense, sinó com explotació d'un espectacle lucratiu.

Ademés, es consolador pensar que la joventut intel·lectual, el diapasó de la cultura catalana, no es flamenca, ni tan sols *achulapada*, i mes té de parisiense que de madrilenya.

Hem apuntat aquestes petites observacions per a consol nostre i exemple dels estranys, puig que'ns sabria mal que carreguéssim amb un defecte que no tenim.

En lo demés, en lo del republicanisme pregonat per en Noel, nosaltres podríem sotscriure com a propies moltes de les afirmacions que tinguèrem el gran goig d'oír-li.

Apòstols de l'idea, pregonaire de l'idea, víctimes de l'idea, heus aquí una gran doctrina.

* * *

Prec

Hem vist—i esmentem el fet amb molta satisfacció—que alguns periòdics de fora la localitat han reproduït en llurs columnes varis articles dels que hem publicat en aquest setmanari, i al fer-ho, ja sia per omissió, ja fet apropòsit, han deixat de mencionar la procedència dels treballs.

Si nosaltres reproduíssim en nostres columnes algun article, al peu del mateix hi estamparíem la procedència, perque ens agrada que a cada hu se li doni lo que li pertoca, i pel mateix motiu veuríem ab molt de gust que'ls periòdics que's dignin reproduir quelcom nostre, al peu també hi fessin constar la procedència, i amb mes motiu ho desitjaríem perque, com s'haurà pogut observar, la majoria dels articles que apareixen en les planes de RENOVACIÓ van sense firmar.

Es un prec que'ns permetem fer als nostres benivolguts confreres, confiats en que hem d'ésser atesos.

Costaria tan poc el complaure-ns!

* * *

Les accions de treball

A Bèlgica, el Ministre del Treball, Mr. Chéron, ha presentat un projecte de llei relatiu a les accions de treball, del qual considerem oportú donar-ne alguns detalls força interessants.

Segons el projecte, tota societat per accions pot pendre la denominació de societat per accions amb participació obrera, baix les condicions particulars següents: de moment, crear, al costat de les accions de capital, accions dites *accions de treball*, el nombre de les quals *no pot ésser inferior a la quarta part de les accions de capital*. Aquestes accions, donen a llurs propietaris drets idèntics, amb determinades reserves, als que tenen els posseïdors de accions de capital.

Les accions de treball, *son la propietat col·lectiva dels assalariats de la societat*, o, precisant més, del seu personal permanent, es a dir, d'aquells dels obrers que portin un determinant temps de permanència que'ls estatuts deuràn fixar i que no pot ésser superior a dos anys. Igualment els estatuts fixaràn les bases per al repartiment entre'ls obrers dels dividends que'ls corresponguin. Les accions de treball no poden adjudicar-se als assalariats indivi-

dualment: són *nominatives, inscrites a nom del conjunt dels obrers de la societat* i inalienables.

A l'assemblea general els obrers estaràn representats per mandatariis el·legits per élls, disposant d'un nombre de vots que determinaràn els estatuts. El concell d'administració estarà format de representants obrers en una quarta part al menys. En cas de dissolució, l'actiu de la societat no's repartirà entre'ls accionistes de treball, fins després d'amortisades íntegrament les accions de capital. La part representativa de les accions de treball, se reparteix al moment de la dissolució, segons les regles establertes en els estatuts de la societat, entre'ls assalariats que comptin al menys deu anys de serveis consecutius en els tallers de la societat.

En compensació d'aquestes ventatges donades a llurs obrers, les societats per accions amb participació obrera, disfrutaran de certes immunitats fiscals (drets de timbre, de transmissió, etc.), i de les prerrogatives establertes per certes lleis i decrets en favor de les associacions obreres de producció.

En l'exposició de motius del projecte, diu el Ministre: «Es fàcil veure quina es la tendència d'aquest projecte de llei. Permet associar íntimament el capital i'l treball. Dona a l'obrer la possibilitat d'enlairarse en la gerarquia social. Li assegura un dret d'intervenció en la direcció i gestió de les empreses. Substitueix les desconfiances injustificades i'ls conflictes sempre greus, per la confiança i la solidaritat provinents d'una obra realitzada en comú. Es amb una completa confiança que'l govern somet a les Cambres una llei que considera com un instrument de conciliació social, i, per consegüent, com un medi d'evitar cada dia més les agitacions i conflictes que, massa sovint, sense beneficiar a ningú, comprometen greument els interessos generals del país.»

* * *

Dues notables gloses d'en Xenius

Sacrifiquem amb molt de gust la publicació d'alguns originals que teníem preparats, per a reproduir les dues hermoses gloses de l'Eugeni d'Ors comentant la vaga de l'art fabril, que ha insertat *La Veu de Catalunya*.

Heu-se-les aquí:

LES IDEES I ELS ACONTEIXEMENTS

Sindicalistes? Sindicalistes entre nosaltres? I amb quina ideologia, digueume, per a donar sentit i valor a son actuar? Amb la mateixa ideologia, tal vegada, que'ls sindicalistes francesos? Anti-demòcrates, doncs? Formats i romputs en la metafísica de Georges Sorel? Partidaris de les concepcions proudhonians contra les concepcions marxistes? Amics de la existència i del manteniment de les *classes socials* contra el lliberal amorfisme i propagandistes exclusius de la *redenció de la classe per la classe*? Adversaris de l'amor lliure, defensors de la masculina castetat? Afirmadors conscients de l'eficàcia dinàmica del *mite*? Anti racionalistes emparentats amb la crítica bergsoniana? Menyspreuadors formidables de l'economia política científica? Malfiats i suspicaces envers tota ciencia? Esquerps envers l'art, envers ses pompes i delícies? Confeuadors, en fi, d'una modalitat nova i hardida dins la historia universal del pensament? I, si és així, si aquestes realment son les seves idees, ¿en quins llibres, demanem, en quines revistes ens les han mostrades? Quina estudiosa escola hem vist que vora nostre es produís, abans que l'agitadora acció? Quina aroma ens ha donat la flor del nou esperit, abans que esclatés, en un agost desolat, son fruit de violència?

«¿Has vist alguna volta—digué la nostra Teresa, en la tarde de l'Ascensió—has vist alguna volta quan els infants, per festa, se donen a encendre aquets ágils enginys de foc, que han per nom coets, com, mentres puja aire amunt la daurada estela, cau a terra alhora quelcom de ja inútil i de socarriat, un lleuger desperdici? Doncs, d'aital cendra és formada la natura, que caigué de les idees quan ascendien...»—Tristos de nosaltres, que de nosaltres els aconeximents neixen, no, les idees! Tristos, que rebem al rostre la cendra miserable sense que abans els ulls gaudeixin de l'auria esplendor!

I ELS ALTRES?

I els altres? I els burgesos qui resisteixen, d'ic?... Es que ells n'están, d'armats, per son cantó, d'una veritable ideologia,—i no solament d'un instint obscur? Es que s'han format, desde son punt de vista, una escala de valors i que hi hà en ells avui, com hi hagué un jorn, una sòlida, honesta, clara concepció

de la vida, una espiritualitat, una tradició de viure religiós i ètic, una tradició de *gust*—una *noblesa* burgesa, en fi? O bé és que joves forces intel·lectuals hagin treballat la classe, i, a canvi que la tradició sigui interrompuda, han nascut en aquella nous ideals, noves teories del dever, anhels i inquietus que abans no's coneixien?

Senyors de Barcelona! Homes neutres, classes neutres, allunyats de tota caboria, allunyats de tota lectura, allunyats de tot partit i son compromís! Anarquistes i dilettants d'anarquisme en fets i dites! Simpatisadors de tota rebel·lió, propagadors de tota malfiança! Utilitaris de matí, perososos digeridors de migdia, insocials de capvespre, noctàmbuls de mediocre music-hall, epicuris avars, mofetes de tot hardiment i de tota elegancia! Analfabets de segon grau—vull dir, lectors exclusius de les curtes llegendes que acompanyen les fotografies de *magazine*! Compradors del *Nuevo Mundo*, compradors de *A B C*, flamencs estrafets, catacúmens de l'afició torera! Ignorants de qualsevulla humanitat, menyspreuadors de qualsevulla teoria! ¿Qué fora de vosaltres, l'impensat matí que, veritablement i en gròs, us trobessiu davant per davant, no aquests sindicalistes, si no d'altres sindicalistes; no agitadors més o menys venals, sinó homes purs; castes, forts, decidits, armats d'una idealitat i protegits pels fermos principis d'una ètica?

* * *

Lo del Contingent provincial

Hem llegit l'exposició que la Comissió nomenada en l'Assamblea d'Alcaldes ha dirigit a la Diputació. No'ns ha agradat. Hem vist el resultat de la sessió celebrada'l passat dilluns pel Còs provincial, les discussions sostingudes, els acords presos i'ls fonaments en que aquests descansen. Tampoc ens ha satisfet. Torneig de retòrica, empaig de legalitat i manca absoluta de valentia en ambdues parts per a afrontar resoltament el problema. No sabem veure-hi altre cosa.

Per damunt de tot, lo que hi hà aquí plantejat es un problema de moralitat administrativa. Aquest problema s'ha suscitat malgrat les lleis, reals decrets i reals ordes. No poden, doncs, les disposicions legals, que no han servit per a evitar que's planteji la qüestió, donar-nos un medi de resoldre-la. Les qüestions de pública moralitat es en el terreny de l'opinió que's discuteixen i's fallen en última instancia.

Immoral, administrativament parlant, era l'estat de la Diputació abans d'arrendar el cobro del contingent. Pagava'l qui volia i quan li semblava bé: tot depenia de la major o menor influencia que's tingués en els que mangonejaven els interessos de la *provincia*. Ara passarà lo mateix. L'arrendament, que es per si sol prova palesa d'incapacitat de l'organisme provincial, en la forma que està estipulat, ha de viure a l'ombra dels qui manen. I com el manar es encara aquí signe evident de caciquisme, l'arrendatari ha de tornar protecció per protecció, favor per favor, tolerancia per tolerancia.

Salvem els bons intents que hi pugua haver i dels quals la gent diu que està empedrat l'infern. Deixem apart les persones, mereixedores sempre de consideració i respecte. Però ¿és que les condicions amb que s'ha fet l'arrendament, no acusen ja una grossa immoralitat? Veiem-ho. El premi de cobrança acceptat es el de 0'95 pessetes per 100. De manera que, fins cobrant el total import del repartiment, que es de pessetes 729.419'29, segons el presupost de 1912, la cantitat que percibirà l'arrendatari serà de pessetes 6.929'48. Posem-hi, i es molt posar-hi, una suma aproximada pel 6'50 per 100 d'atrossos, i tindrem que amb **14.000 pessetes**, en números rodons, l'arrendatari ha de fer el seu negoci, després de pagar el personal, el material i l'interès del diner que avenci a la Diputació pel 75 per 100 de corrent i resultes que se li obliga a ingressar.

¿No es això una cosa semblant, si no igual, que empenye a l'arrendatari a que cometi tota mena d'abusos i arbitrarietats? Se'ns dirà que ningú l'obligava a pendre part en el concurs, i que si éll se vol arruinar, la Diputació no'n té cap culpa. Però, deixant apart que es imperiós dever de tota corporació evitar el descrèdit dels qui la serveixen, anc que no sia més que per a fugir del propi descrèdit, ¿es que no sap tothom que l'arrendatari ha procurat—i ha fet molt bé—tenir les espatlles ben guardades? ¿Es

que si no fos així, hauria pogut indemnitzar amb 45.000 o 50.000 pessetes al concursant que li disputava l'adjudicació i que havia de percibir el 5'99 per 100 del repartiment corrent i'l 6 per 100 de resultes o atrassos; 45.000 o 50.000 pessetes que l'arrendatari actual haurà de rebaixar forçosament dels migradíssims beneficis normals?

Diguem-ho ben clar. De lo que menys se tracta aquí es de l'arrendament del contingent i lo que menys interessa es la moralització de l'administració provincial. Això són engrunes que s'aprofiten, naturalment, i medis per arribar a la finalitat desitjada. I la finalitat no es altre que bastir en gran escala'l negoci de la compra de crèdits pel 40, 50 o 60 per 100 de son valor, que després la Diputació pagarà íntegrament. Que es aquest un negoci lícit, que la llei no'l prohibeix, prou que ho sabem. Però, i la Moral ¿on queda?... La Moral, que mai ha cercat refugi a les cases dels usurers, s'aparta també depressa i ben depressa de les corporacions que coven i engreixen aquesta plaga social.

Això, que ho sap un de cada casa, que's diu públicament, que no s'estàn de manifestar-ho, com la cosa més natural i corrent, els mateixos que intervenen en l'empresa, els consta també als pobles. I saben encara més els pobles. Saben que la Diputació ha augmentat en pocs anys 200.000 o 300.000 pessetes el seu presupost i que l'utilitat que'l còs provincial els presta es tan nula com abans; que'ls serveis de beneficència segueixen essent deficientíssims; que les carreteres que no han passat a l'Estat resten abandonades i no se'n construeix cap de nova; que's creen places continuament, o's proveeixen les més ben dotades, sense que'ls favorecuts compareixin pel palau de la Diputació; que fa quatre dies s'establiren les Normals de Mestres i ja's passen apuros per a pagar al professorat; que tots els Presidents han cobrat fins a l'últim cèntim els gastos de representació i'ls diputats de la Comissió permanent les respectives dietes; que de les pessetes 781.659'12, total del presupost d'ingresos, prop de 300.000 se destinen a pago de personal de totes classes, ordes i categories; que les sessions se celebren depressa i corrents i en les resolucions impera més el favoritisme que la justícia...

¿A què seguir?... No ha guanyat la nostra devoció ni hem predicat mai la doctrina del no pagar. Però en les actuals circumstancies i tal com la qüestió està plantejada, trobaríem perfectament explicable que'ls Ajuntaments procuressin adquirir els crèdit atrassats contra la Diputació i paguessin a n'aquesta amb els esmentats crèdits. Si eixos deutes s'han de realitzar i la Diputació no n'ha d'obtenir cap benefici, al menys que les ganancies se les quedin els pobles.

El nou Mercat

Per segona vegada, segons hem pogut llegir no fa gaires dies en la premsa local, ha quedat deserta la subasta anunciada per a la construcció del projectat Mercat de la Plaça del Progrés. Havia de tenir lloc la primera subasta el dia 10 de març i la segona'l 4 d'agost corrent, essent en ambdues el presupost de pessetes 274.967'77.

Devant d'aquest fracàs, se'ns assegura que la Comissió corresponent del Municipi, té'l propòsit d'empendre la construcció del Mercat per administració. A n'aquesta fi, se dividiria l'obra en varies parts o lots, i així que se n'acabés un se començaria l'altre. O tal vegada s'intentarien subastes parcials d'alguns dels esmentats lots.

Se tracta, com hem vist, d'una obra important i d'un presupost respectable. A Catalunya, i'en altres regions d'Espanya, en gran nombre, hi ha cases constructores que concorren a tots els concursos i subastes. Tampoc es cap cosa de l'altre mon veure en mans d'empreses estrangeres la construcció d'obres de l'Estat, la Província i'l Municipi. Per què, doncs, ni de Catalunya ni de fóra d'ella, ni d'Espanya ni de l'Estranger, ha acudit cap postor a les dues subastes del Mercat?

Però es que encara hi ha quelcom més. No sabem si abans de tenir lloc la primera subasta, mes sí'ns consta positivament que no s'havia celebrat la segona, que'ls plans i presupostos i condicions del

Mercat passaren per les mans de diferents persones de posició suficient per a encarregar-se de la construcció de l'obra. Es d'advertir que'l comerç a que's dediquen algunes de les aludides persones, podria oferir-les-hi un augment de guany no despreciable per la classe de material que principalment s'emplea en el Mercat. Per què tampoc cap d'aquestes persones s'ha decit a quedar-se l'empresa?

Pensant-hi fredament, reflexionant amb calma per a esbrinar el veritable motiu d'aquesta anormalitat, sols se'ns acut una idea. O'ls preus calculats que serveixen de base al presupost són tan migrats que no deixen marge de guany al qui s'encarregui de l'obra, o l'Ajuntament ofereix tan poques garanties en el pago que no es possible arriscar-se al desembols que exigeix una empresa d'aquesta naturalesa.

S'ia una o l'altre d'aquestes dues causes, sien ambdues al plegat, s'ia un altre distinta, es necessari que això s'aclareixi abans de pendre una resolució que podria donar lloc a suposicions i comentaris gens agradables. El fet, que no parla gaire bé en benefici de la ciutat, cada hù se l'explica o pretén explicar-se'l a la seva manera. I interessa a la serietat amb que deu procedir la corporació municipal, el que'ls tècnics de l'Ajuntament ens posin en antecedents.

Si'l nostre modest criteri hagués de prevaldre, la Comissió encarregada d'aquest assumpto hauria d'exigir, com a requisit previ, que'ls Srs. Arquitecte Comptador municipal informessin respecte als motius pels quals han quedat desertes les dues subastes.

Beneficència municipal

Sentim que lo emboirat que va resultant en nostre Ajuntament aquest servei, ens obligui avui a donar la veu d'alerta i a empendre'l dia de demà una campanya demanant el concurs de la premsa local per a esbrinar la certesa de lo que va corrent de boca en boca i que no resulta pas gens agradable ni per als pobres ni per als encarregats d'assistir-los.

Fa uns tres anys l'allavors regidor i particular amic nostre en Francesc Nel-lo, desenrotllà una moció sobre l'esmentat servei, fent afirmacions greus i categoriques i posant al descobert lamentables defectes d'organització. Foren preses en consideració, amb aquest motiu, unes conclusions i alguna d'elles se tractà de posar-la immediatament en pràctica; però aquesta es l'hora que res s'ha fet, que nosaltres sapiguem.

Mes tard, al desembre de l'any passat, el nostre també amic particular, el reputat metge, en Lluís Soler, formulà conclusions ben concretes que, per lo raonades i per l'autoritat i competència del qui les proposava, feien creure que l'Ajuntament les atendria en forma deguda. Doncs, no ha sigut així, malgrat les gestions que'ns consta han fet altres regidors.

Les veus de protesta que arriben a nosaltres se refermen cada dia més i se'ns citen noms de persones la dignitat de les quals no queda gens ben parada. Se parla de fets i de procediments demostratius de que's tracta a la gent pobra amb una desconsideració que fa escruixir, i que senyalen els serveis de Beneficència municipal de Tarragona com una grossa vergonya.

Esperem que se'n parlarà en la pròxima sessió de l'Ajuntament i així'ns ho fa creure'l bon concepte que tenim dels nostres regidors. D'altre manera hauria arribat l'hora de parlar clar i sense consideracions de cap mena.

Notes de l'Orfeo

Ha retornat serena la gran activitat en els assajos davant la perspectiva d'una excursió que s'està organitzant a tota premsa, i també per a poder donar un esplèndid Concert en les vinentes festes de Santa Tecla.

L'obra grossa en estudi, es la grandiosa missa d'en Palestrina, en el *Credo* de la qual l'Orfeo ha acabat per familiarisar-s'hi com en cap altre obra.

De l'excursió ben poc en podem avançar avui, puig s'estan portant a terme les necessaries gestions amb molta cautela i reserva, fins a sapiguer si definitivament podrà aquella realitzar-se amb els mateixos bells propòsits que animen a la Junta i a l'Orfeo en pès.

Sembla, no obstant, que's tracta de fer una sortida de dos dies i mig per la Mare de Deu de Setembre a dos importants pobles de la província de Tarragona, i alhora visitar un dels mes historics monastirs de la nostre terra.

L'excursió no pot ésser més temptadora; mes cal madurar-la bé en una entitat tan prestigiosa i de tan

alt relleu com és l'*Orfeo tarragoní*, puig avui la seva nomenada i'l seu mèrit li priven d'advertir-se a un acte qualsevol, si per endavant no té garantit un èxit franc i expontani, per modest que sia. De l'èxit artístic no'n pot duptar ningú, car el porta amarat a les entranyes; però a l'artístic hi voldrà agermanar, a ben segur, l'econòmic—cosa complexa en una tant nombrosa corporació—i'l no menys remarcable èxit cívic, l'èxit de la cultura individual feta grupo.

A ben segur que la setmana entrant podrem donar noves mes concretes i clares. Mentrestant, els assajos son cada dia mes plens, i la tasca va arrodonit-se, poc a poc, però ben sustanciosa.

X.

Noves

S'està reunint aquests dies la Secció d'Excursions i Propaganda de l'U. N. R. per veure si pot combinar-se per al vinent diumengé una visita a Santes Creus.

El que's vulguin inscriure poden passar per la Secretaria de l'entitat on se'ls donaran tota mena de detalls.

Amb motiu de l'Assamblea provincial que celebra'l partit federal, aquesta tarde, a les sis, tindrà lloc al Teatre Principal un miting de propaganda republicana i contra la guerra, en el que hi prendran part, D. Lluís Blanco Soria, Director d'*Espanya Nueva*, D. Robert Castrovido, Director d'*El País*, D. Roderic Soriano, D. Julià Nogués i D. Marcelino Domingo.

Segons llegim, ha fondejat per primera vegada al port de Barcelona, el vapor espanyol «Emilia» procedent de Stokolm i escales, amb complet càrrec de fusta per a l'important casa de D. Josep Minguell d'aquella plaça.

L'«Emilia» (abans anglès «Sandfield») ha estat comprat recentment per la casa naviera barcelonina Tomàs Mallol i Companyia, el gerent de la qual es nostre estimat amic en Tomàs Mallol, germà de nostres volguts companys en Macià i n'Emili.

L'esmentat vapor fou construït en els afamats astillers de West Hartlepool, desplaça 2.009 tones i les seves dimensions són 275 peus d'eslora, 30 de mànega i 19 de puntal, reunint excel·lentes condicions per al tràfec.

Felicitem a l'amic en Tomàs Mallol i a l'empresa que dirigeix, tot desitjant-los-hi les més grans prosperitats.

Han començat els treballs per a la reforma i aixamplament provisionals de les vies de mercancies de la Companyia del ferrocarril del Nord.

L'objecte de la reforma es el poder obtenir algunes vies més i de més llargada, extenent-les sobre el lloc que ocupa actualment l'anomenat andèn de mercancies de Valencia, aixamplant l'actual de la via de Reus per a destinar-lo a la recepció i expedició de totes les mercancies.

Sembla que la reforma's fa ja amb mires a la construcció de la nova estació, i a la fi de donar més facilitats al comerç durant la propera campanya de hivern que s'espera sia de gran moviment.

També la companyia del Nord ha enviat ja una màquina per a destinar-la als serveis del port, substituint l'arrastre de vagons que avui se fa encara per força animal com tots sabem.

No hi ha dubte que aquest cambi de tracció serà beneficiós per al nostre comerç.

La companyia de M. Z. A. està també preparant la vinenta temporada de tràfec, havent fet unes vies d'apartat davant la platja del Miracle, i perllongat un bon tros l'actual andèn de carga i descarga de mercancies.

Aquets preparatius demostran lo que fa dies venim fent notar, i es que'l moviment mercantil de Tarragona de cada dia augmenta més.

El dia 15 del corrent tingué lloc entre altres festes que's celebraren a Amposta, la de donar el nom de Lluís Corsini a un dels carrers d'aquella important ciutat.

Felicitem a l'Enginyer Quefe de Obres publiques per la distinció de que ha sigut objecte, que per cert la té ben merescuda.

El nostre estimadíssim amic i sabi catedràtic de la Facultat de Medicina de Barcelona, Dr. D. Jaume Peyri i Rocamora, es troba a Londres prenent part en el Congrés Mèdic que's celebra en aquella capital, com a delegat de la Facultat esmentada.

Prompte seràn un fet les instalacions del telefon inter-urbà en les importants poblacions de Valls i Borjes Blancas, mellora que favoreixerà molt al desenrotll del comerç i les industries allí establertes.

IBARRA Y C.^a S. en C. - SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasages i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solsament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarca núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei físc i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Agost 14	"Cabo San Martín"
" 21	"Cabo San Vicente"
" 28	"Cabo Toriñana"
Septiembre 4	"Cabo Peñas"
" 11	"Cabo Corona"

PER A CETTE I MARSELLA

Agost 15	"Cabo Toriñana"
" 22	"Cabo Peñas"
" 29	"Cabo Corona"
Septiembre 5	"Cabo San Antonio"
" 12	"Cabo Quejo"

Per a més informes, a son consignatari EN **MARIAN PERES**, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a de Seguros Generales de Dusseldorf
Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadà**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químico d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadà

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamans.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja-papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

Fabricació especial
de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

EMULSIÓ NADAL

Unica amb 80 per 100 oli de fetge de bacallà, tot assimilable.

Reconstituent per a nents, vells i convalescents.—Recomanat en l'embrás, lactancia, clorosis, escrófules, raquitisme, tísis, tos crónica i catarros bronquials, etc.

Aixarop Hipofosfít Nadal Amb neurostina y format de sosa (fosfor orgànic).

Contra l'anemia cerebral, enfermetats medulars, astenia muscular, per a activar la digestió i deturar la caducitat orgànica.

Medalla d'or en l'Exposició Hispano-Francesa de Saragossa

MOSTELLE (RAIMOST)

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^a L.^a

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic.

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu